מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין כיצד פירשו הרב קלישר והרב אלקלעי את שלוש השבועות
- לזהות את רעיון הגאולה הטבעית וההדרגתית
- להסביר את הקשר בין המבשרים לתנועת חיבת ציון

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת הנקרא – בחירה מרובה

1. ב – עלייה בכוח (בחומה)
2. ב – גאולה הדרגתית במעשי אדם
3. ב – לעבוד את האדמה ולהתפרנס ממנה
4. ב – בתלמוד, מסכת כתובות
5. א – שימוש בעברית
6. ג – 1862

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הם פירשו את השבועות כך שאוסרות רק עלייה בכוח, לא שלילה שלמה של עלייה
2. נכון – כך הוא כתב ב'דרישת ציון'
3. נכון – הוא ראה בעברית חלק מהתעוררות העם
4. לא נכון – הרב קלישר קרא לעבודת אדמה ופרנסה עצמית, לא תלות בתרומות
5. נכון – כך מופיע במדרש בכתובות קי"א

חלק ג' – השלמת מילים

1. בכוח
2. דרישת ציון
3. עברית
4. לאט לאט
5. כתובות
6. חיבת ציון

חלק ד' – התאמה

- 1 – ה (מחבר הספר דרישת ציון)
- 2 – ד (קרא לשימוש בעברית ועלייה הדרגתית)
- 3 – ב (עלייה המונית ובכוח)
- 4 – ג (שנת הופעת דרישת ציון)
- 5 – א (תחילת חיבת ציון והעלייה הראשונה)

חלק ה' – כתיבה קצרה

1. האמינו שהגאולה תבוא רק בנס משמיים, ושכל ניסיון אנושי לקרב אותה הוא דחיקת הקץ האסורה
2. רכישת אדמות בארץ ישראל ושימוש בשפה העברית
3. עבודת אדמה בארץ מאפשרת לקיים מצוות התלויות בארץ כמו שמיטה ותרומות ומעשרות

חלק ו' – כתיבה מורחבת

1. יש לציין: פירוש שלוש השבועות כאוסר רק עלייה בכוח ולא עלייה הדרגתית; שני מעשים כמו עבודת אדמה, שימוש בעברית, רכישת קרקעות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- עלייה המונית ובכוח
- למשל: גאולה הדרגתית, עבודת אדמה, קיבוץ נדיבי העם
- לאט לאט / צעד אחר צעד / הדרגתית

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח במשל השדה והגשם כדי להמחיש את השאלה 'מי פועל ומי מחכה'
- כדאי להדגיש שהמקורות בדף הם עיבוד ולא ציטוט מדויק
- בחלק ניתוח המקורות מומלץ לעבוד בזוגות (חברותא) כדי לחזק את מיומנות ההשוואה

דף תרגול: לאט לאט – גאולה בדרך הטבע

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

הדף עוסק בשני רבנים – הרב יהודה אלקלעי והרב צבי הירש קלישר – שטענו עוד במאה ה-19 שהגאולה יכולה להתחיל במעשי אדם, ולא רק בנס. למדו כיצד הם פירשו מקורות שעסקו בשלוש השבועות ובאיסור דחיקת הקץ.

1 חלק א' – הבנת הנקרא – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לפי הרב קלישר, מה אוסרות שלוש השבועות?

א) כל עלייה לארץ ישראל ב) עלייה בכוח (בחומה) ג) לימוד תורה בארץ ד) עבודת אדמה

2. מהי 'גאולה טבעית' לפי הסרטון?

א) גאולה בבת אחת בנס ב) גאולה הדרגתית במעשי אדם ג) גאולה שלא תבוא לעולם

ד) גאולה רק בעוד אלף שנה

3. מה הציע הרב קלישר לעשות בארץ ישראל?

א) לבנות צבא גדול ב) לעבוד את האדמה ולהתפרנס ממנה ג) לבנות בתי חרושת באירופה

ד) לחכות בחוץ לארץ

4. באיזה מקור מופיע מדרש שלוש השבועות?

א) במשנה ברכות ב) בתלמוד, מסכת כתובות ג) בספר דרישת ציון ד) בתורה

5. מה הציע הרב אלקלעי כצעד מעשי?

א) שימוש בעברית ב) בניית צבא ג) הפסקת כל עלייה ד) מרד באומות

6. מתי יצא לאור הספר 'דרישת ציון'?

א) 1798 ב) 1843 ג) 1862 ד) 1882

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הרב אלקלעי והרב קלישר התנגדו לשלוש השבועות.	☐	☐
2	לפי הרב קלישר, הגאולה תבוא לאט לאט.	☐	☐
3	הרב אלקלעי דיבר גם על שימוש בעברית.	☐	☐
4	המבשרים רצו שהיישוב בארץ יחיה מכספי תרומות מבחוץ.	☐	☐
5	שלוש השבועות אוסרות על האומות לשעבד את ישראל יותר מדי.	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. לפי המבשרים, שלוש השבועות אוסרות עלייה _____ אך לא את עצם השיבה.

2. הרב קלישר כתב את הספר _____ .

3. הרב אלקלעי קרא לשימוש בשפה ה_____ .

4. לפי המבשרים, הגאולה תבוא _____ ולא בבת אחת.

5. מדרש שלוש השבועות מופיע בתלמוד, במסכת _____ .

6. המבשרים סללו את הדרך לתנועת _____ .

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הרב צבי הירש קלישר	___	**א.** תחילת חיבת ציון והעלייה הראשונה
2. הרב יהודה אלקלעי	___	**ב.** עלייה המונית ובכוח
3. עלייה בחומה	___	**ג.** שנת הופעת דרישת ציון
4. 1862	___	**ד.** קרא לשימוש בעברית ועלייה הדרגתית
5. 1882	___	**ה.** מחבר הספר דרישת ציון

5 חלק ה' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. הסבירו מדוע רבים חשבו שיש להמתין לגאולה בלבד.

2. ציינו שני צעדים מעשיים שהציע הרב אלקלעי לקראת הגאולה.

3. הסבירו את הקשר בין עבודת האדמה לקיום מצוות בעיני הרב קלישר.

6 חלק ו' – כתיבה מורחבת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו כיצד יישבו מבשרי הציונות הדתיים בין איסור דחיקת הקץ לבין הקריאה לפעול למען שיבת ציון. הביאו שני מעשים מעשיים שהציעו.

כרטיס יציאה

מהי 'עלייה בחומה'?

ציינו רעיון אחד מתוך 'דרישת ציון'.

איזו מילה חוזרת מתארת את דרכם של המבשרים?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀